

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВОСУДДЯ

В И С Н О В О К

щодо проекту Закону про внесення змін до статті 338 Кримінального кодексу України щодо відповідальності за наругу над національною, державною та іншою офіційною символікою (реєстр. № 3601 від 8 грудня 2015 року)

Комітет з питань правової політики та правосуддя розглянув на своєму засіданні 2 лютого 2016 року (протокол № 42) на відповідність Конституції України проект Закону про внесення змін до статті 338 Кримінального кодексу України щодо відповідальності за наругу над національною, державною та іншою офіційною символікою (реєстр. № 3601 від 8 грудня 2015 року) (далі – Законопроект), поданий народним депутатом України Парасюком В.З.

Згідно з пояснювальною запискою Законопроект розроблений з метою вдосконалення механізму кримінально-правової охорони національних, державних та інших офіційних символів. Для досягнення зазначеної мети пропонується статтю 338 Кримінального кодексу України викласти в новій редакції.

Прийняття вказаного Законопроекту, за твердженням автора, сприятиме утвердженню в суспільстві поваги до національної, державної та іншої офіційної символіки, створить ефективний правовий інструментарій для боротьби з кримінальними правопорушеннями у цій сфері.

Вирішуючи питання про відповідність Законопроекту положенням Конституції України Комітет виходить з наступного.

В Конституції України зазначається, що Україна є правовою державою (стаття 1), органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України (частина друга статті 6), закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй (частина друга статті 8). Відповідно до частини другої статті 19 Конституції

України органи державної влади зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Державними символами України є Державний Прапор України, Державний Герб України і Державний Гімн України (частина перша статті 20 Конституції України).

Виключно законами України встановлюються, зокрема, порядок використання і захисту державних символів (пункт 4 частини другої статті 92 Конституції України).

Проте, на думку членів Комітету Законопроект не відповідає встановленому статтею 8 Конституції України принципу верховенства права, оскільки жоден законодавчий акт України не містить поняття «етнічний прапор національної меншини».

Як зазначив Конституційний Суд України у своєму Рішенні від 2 листопада 2004 року № 15-рп/2004 верховенство права - це панування права в суспільстві. Верховенство права вимагає від держави його втілення у правотворчу та правозастосовну діяльність (абзац другий підпункту 4.1 пункту 4 мотивувальної частини Рішення).

Елементами верховенства права є принципи рівності і справедливості, правової визначеності, ясності і недвозначності правової норми, оскільки інше не може забезпечити її однакове застосування, не виключає необмеженості трактування у правозастосовній практиці і неминуче призводить до сваволі (абзац другий підпункту 5.4 пункту 5 мотивувальної частини Рішення Конституційного Суду України від 22 вересня 2005 року № 5-рп/2005). Принцип правової визначеності означає, що «обмеження основних прав людини та громадянина і втілення цих обмежень на практиці допустиме лише за умови забезпечення передбачуваності застосування правових норм, встановлених такими обмеженнями. Тобто обмеження будь-якого права повинне базуватися на критеріях, які дадуть змогу особі відокремлювати правомірну поведінку від протиправної, передбачати юридичні наслідки своєї поведінки» (абзац третій підпункту 3.1 пункту 3 мотивувальної частини Рішення Конституційного Суду України від 29 червня 2010 року № 17-рп/2010).

Враховуючи викладене, Комітет дійшов висновку, що проект Закону про внесення змін до статті 338 Кримінального кодексу України щодо відповідальності за наругу над національною, державною та іншою офіційною символікою (реєстр. № 3601 від 8 грудня 2015 року), поданий народним депутатом України Парасюком В.З., суперечить положенням Конституції України.

Голова Комітету

Р.П. КНЯЗЕВИЧ